

Inzetten op klimaatmaatregelen: een voordeel voor u?

Webinar

12 december 2023

Roel Vaes

adviseur rundvee, studiedienst BB

Overzicht

- Klimaatbeleid – Convenant Enterische Emissies
- Financiële stimuli
  - Ecoregelingen
  - Initiatieven vanuit de sector
- Reducerende maatregelen
- Conclusies

Klimaatbeleid

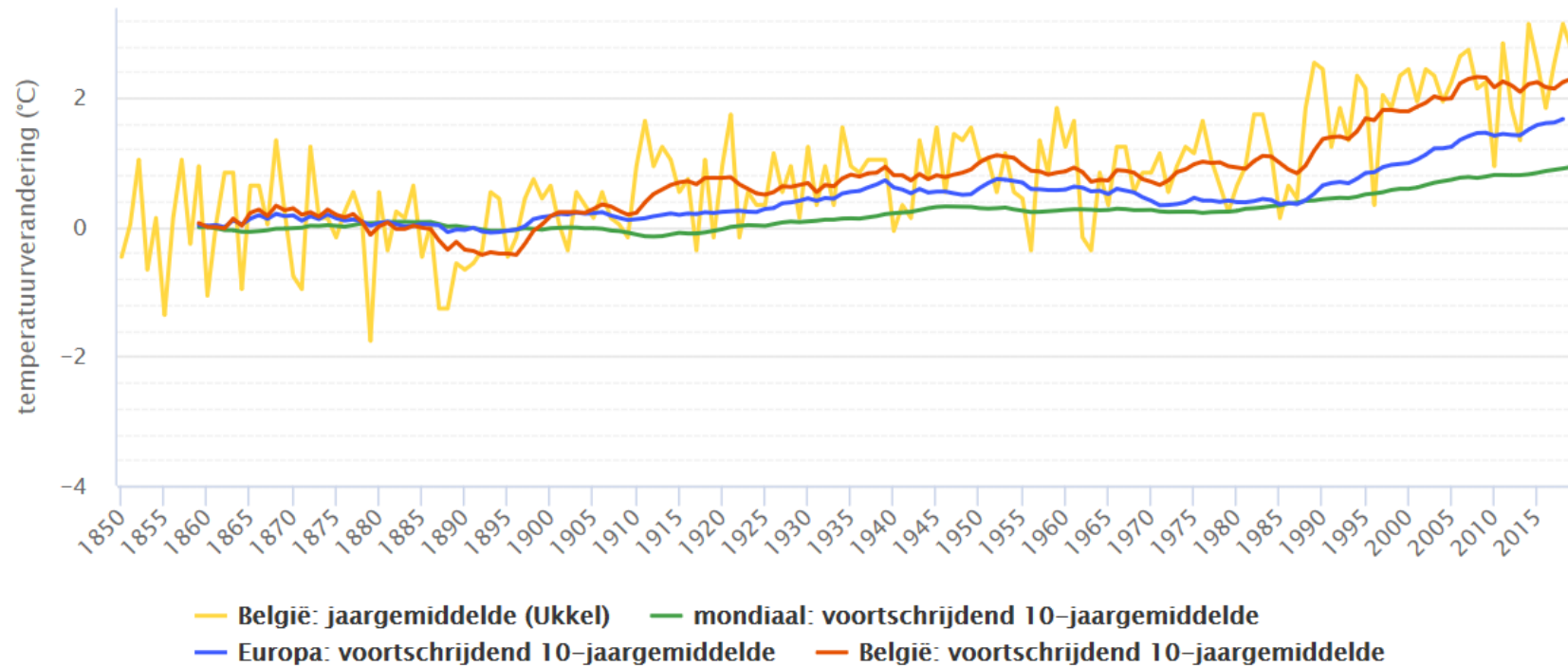
- 3 broeikasgassen
- CO₂-equivalenten
  - De hoeveelheid CO₂ (in kg) die nodig is voor dezelfde opwarming

	CO ₂	Methaan	Lachgas
Verblijftijd	100 jaar	12 jaar	121 jaar
CO ₂ -equivalent	1	28	298

Waarom een klimaatbeleid

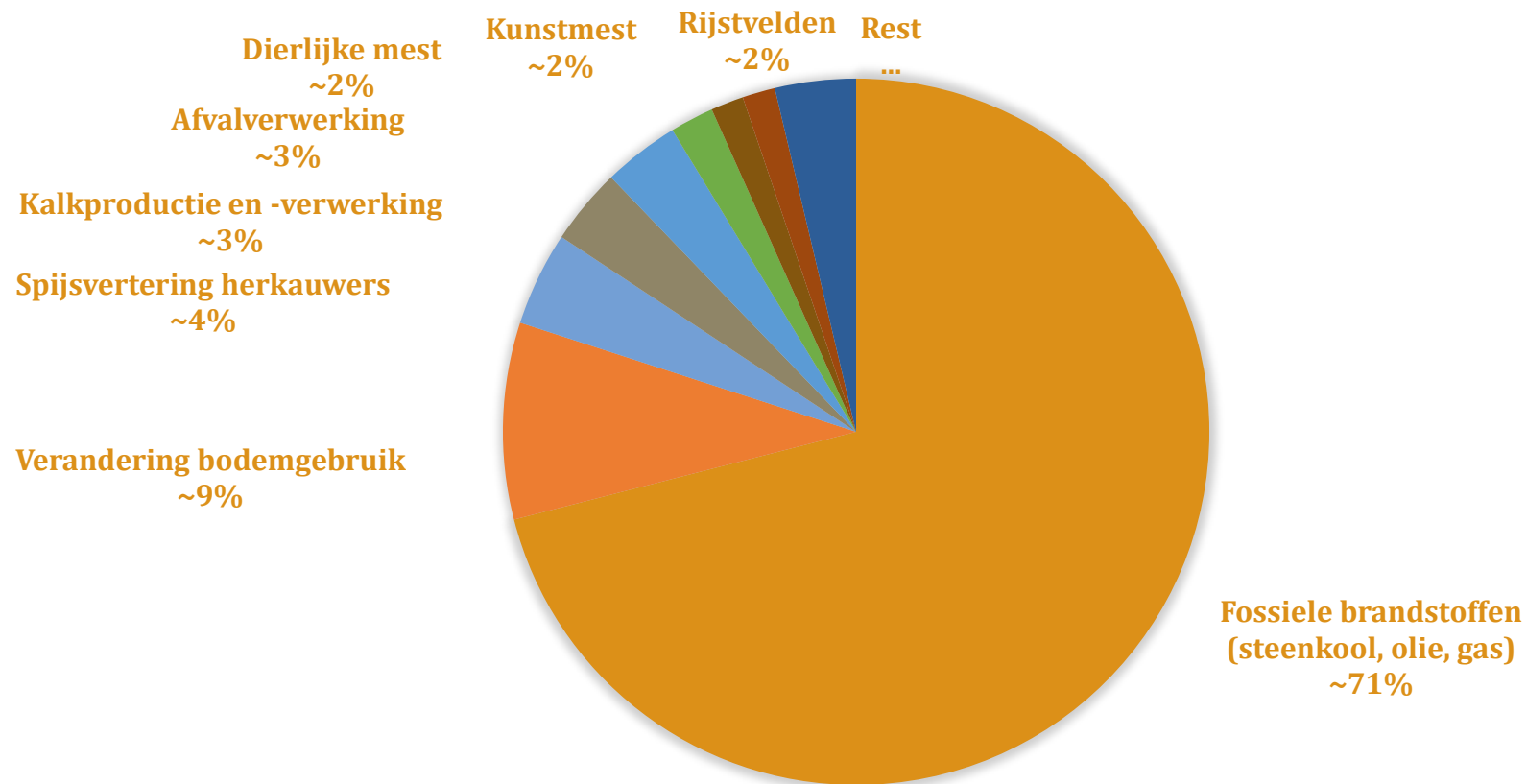
- Stijging temperatuur

Afwijking van de jaargemiddelde temperatuur in België, Europa en mondiaal

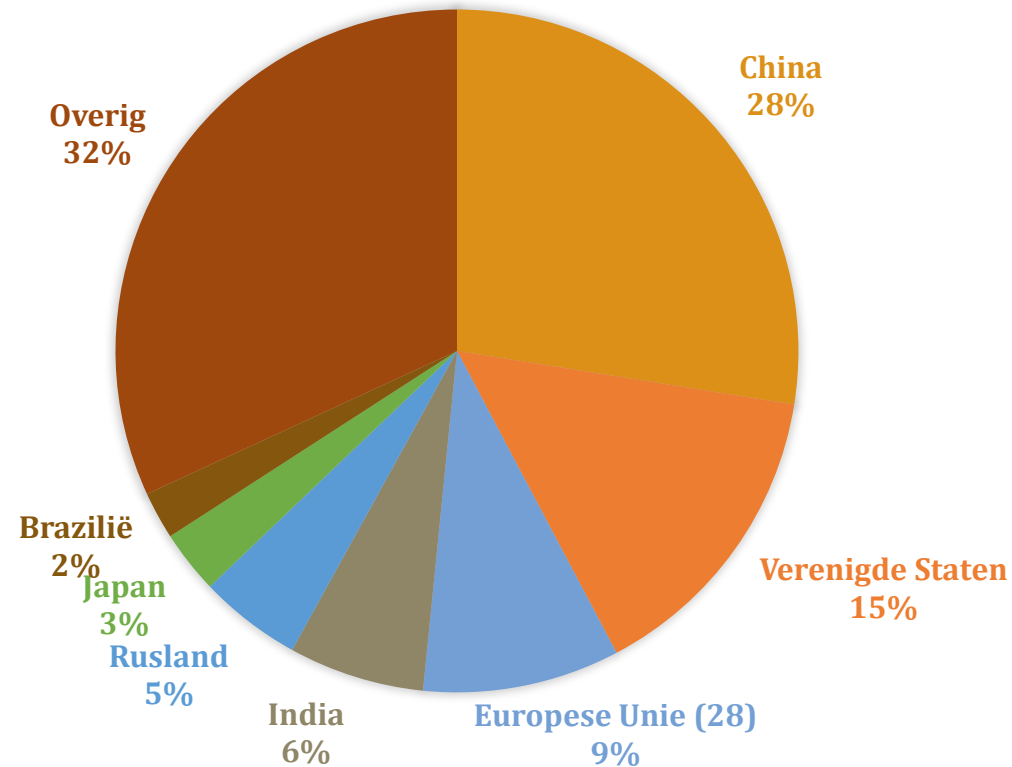
Wie veroorzaakt de broeikasgasemissies?

- Wereldwijde broeikasgasemissies per bron

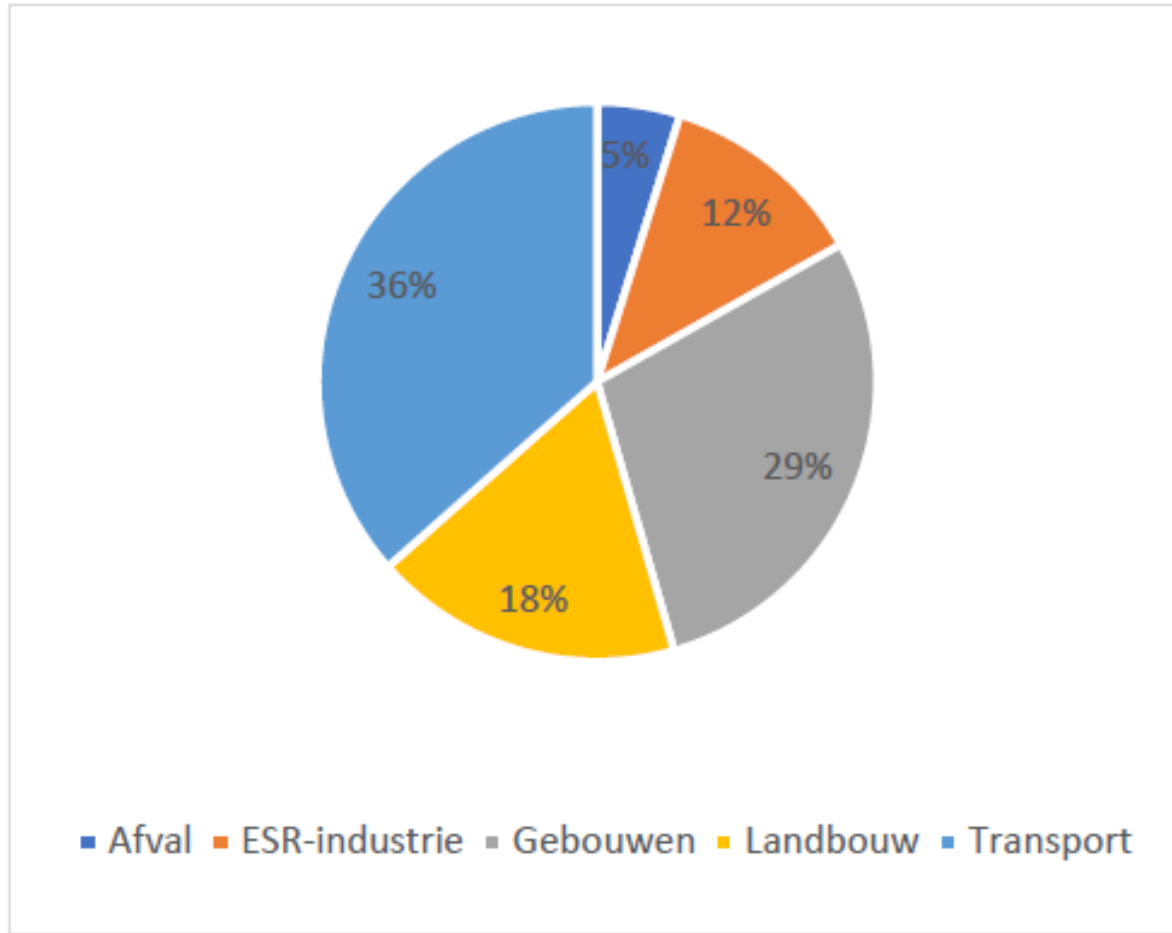

Wie veroorzaakt de broeikasgasemissies?

- Wereldwijde broeikasgasemissies per land

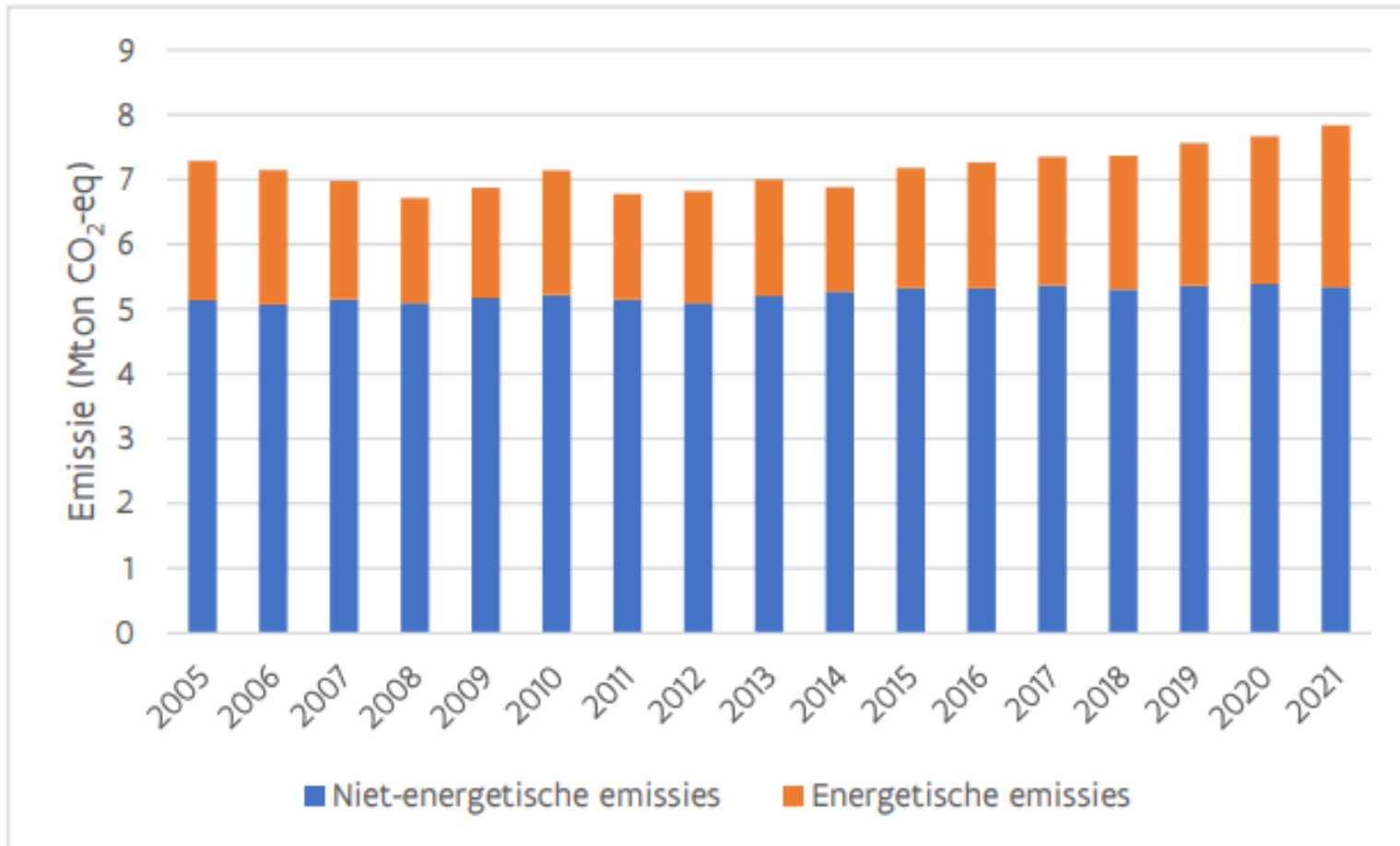
klimaatbeleid

Verdeling aandeel
broeikasgasemissies per
deelsector voor niet-ETS sectoren
(cijfers 2021)

→ Aandeel landbouw = 12%

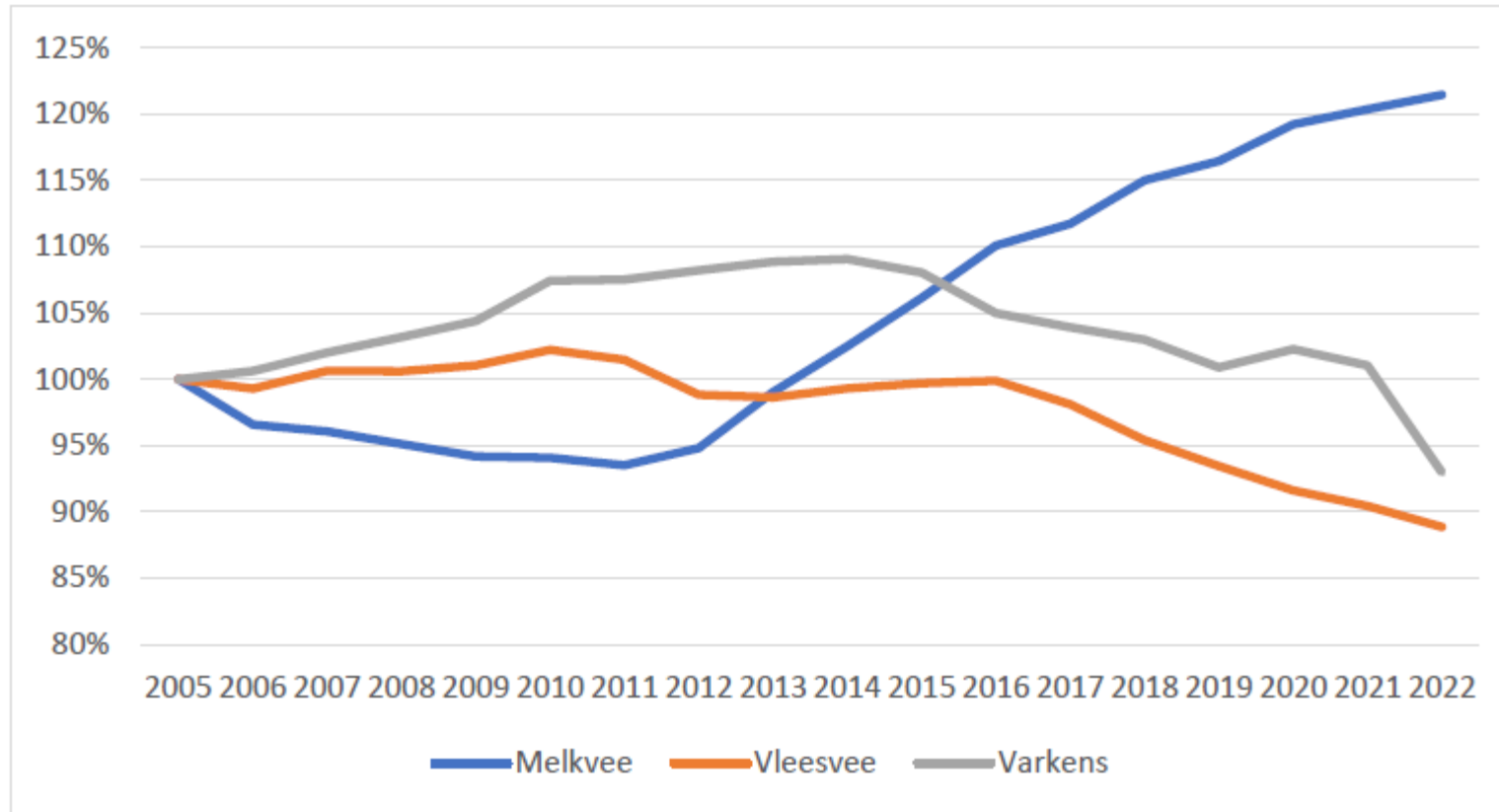
Klimaatbeleid: focus op landbouw

Uitstoot van landbouw sinds 1990 verminderd met 19,3%

Maar... sinds 2015 'Stijging door energetische emissies in glastuinbouw en enterische emissies van rundvee'

Klimaatbeleid: focus op landbouw

EF methaan

2005
108,9 kg/dier

2022
134,6 kg/dier

[alle nieuws](#)[dossiers](#)[agenda](#)[vacatures](#)[contact](#) [steun ons](#)[nieuwsbrief](#)

[Homepage](#) > [Nieuws](#) > [De Vlaamse melkveehouder is wereldwijd primus in klimaatvriendelijkheid](#)

[< GA TERUG](#)

[PRINT DEZE PAGINA](#)

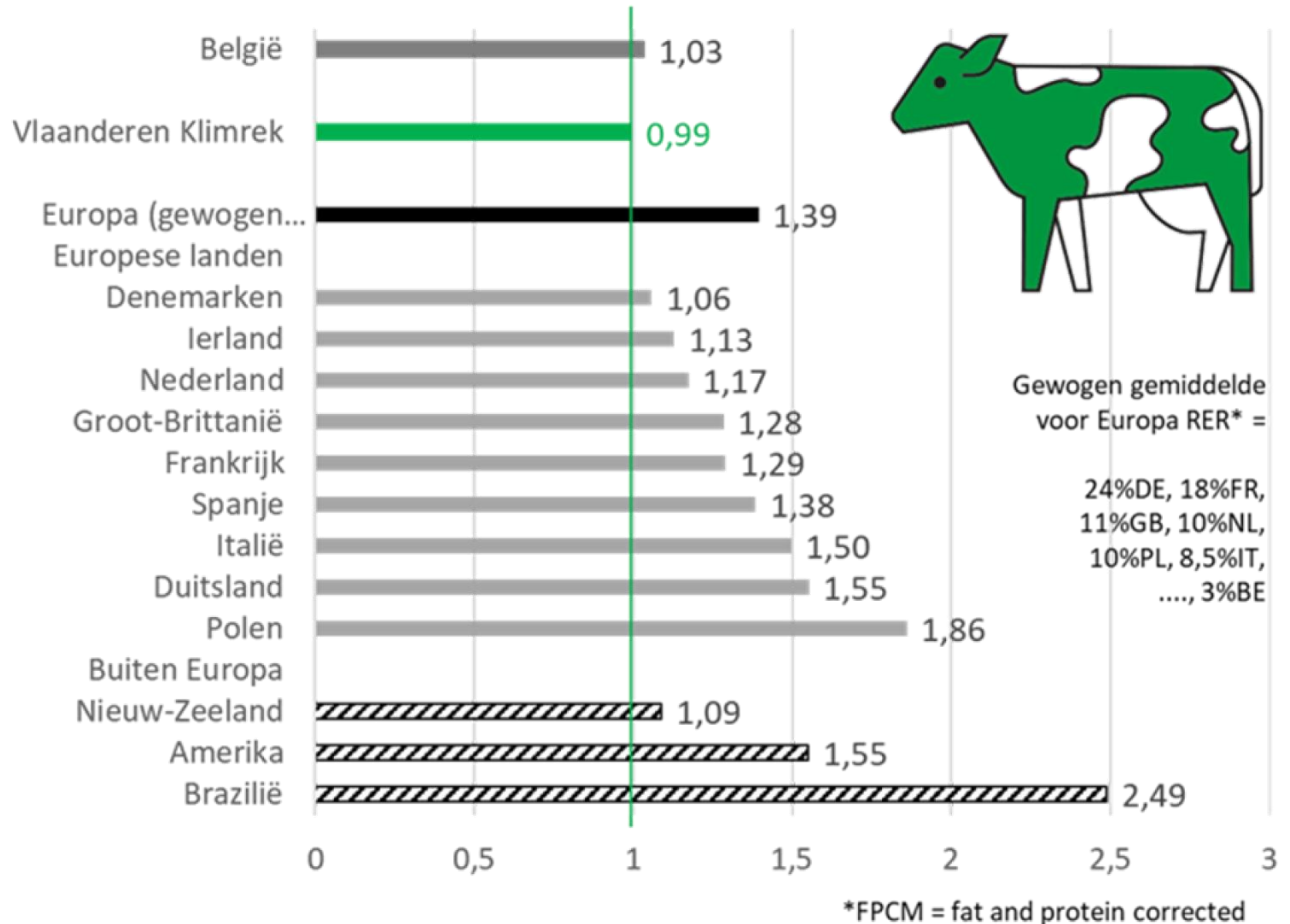
[DEEL DEZE PAGINA](#)

De Vlaamse melkveehouder is wereldwijd primus in klimaatvriendelijkheid

[GISTEREN](#)

Vlaanderen produceert de meest klimaatvriendelijke melk ter wereld. Dat blijkt uit onderzoek van Instituut voor landbouw-, visserij- en voedingsonderzoek (ILVO) waarbij men de ecologische voetafdruk van de melkproductie van bijna 150 Vlaamse bedrijven

Koolstofvoetafdruk van meetmelk in kg CO₂-eq/kg FPCM*

Klimaatbeleid: : focus op landbouw

- **Vlaams Klimaat- en EnergiePlan (VEKP):** doelstelling om tegen 2030 broeikasgasemissies in de ESR-sectoren (transport, gebouwen, landbouw, ...) te reduceren met 40% ten opzichte van 2005
  - **doelstelling landbouw: - 30% broeikasgasreductie (of 2,2 Mton CO₂eq) tegen 2030 tov 2005 te realiseren in volgende domeinen:**
    - **Enterische emissies 14% reductie (0,3 Mton CO₂eq)**
      - **Convenant enterische emissies**
    - Emissies mestopslag 27% reductie (0,4 Mton CO₂eq)
    - Bodememissies 24% reductie (0,3 Mton CO₂eq)
    - Energetische emissies 52% reductie (1,1 Mton CO₂eq)
    - Andere emissies (0,1 Mton CO₂eq)
- **Methaan Pledge** in 2021: methaanuitstoot tegen 2030 met 30% reduceren tov 2020

Klimaatbeleid: uitdaging

- Convenant Enterische emissies werd op 29 maart 2019 ondertekend om Vlaamse klimaatdoelstelling rond enterische emissies te realiseren
- Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030
  - *‘Vanaf 2021 wordt jaarlijks de uitvoering van het actiekader en tweejaarlijks de broeikasgasreductie gemonitord om op te volgen of de realisatie van deze bottom-up sectormaatregelen op schema zit richting 2030. Er zullen bijkomende maatregelen worden genomen als in 2025 de doelstellingen niet op schema zitten’*

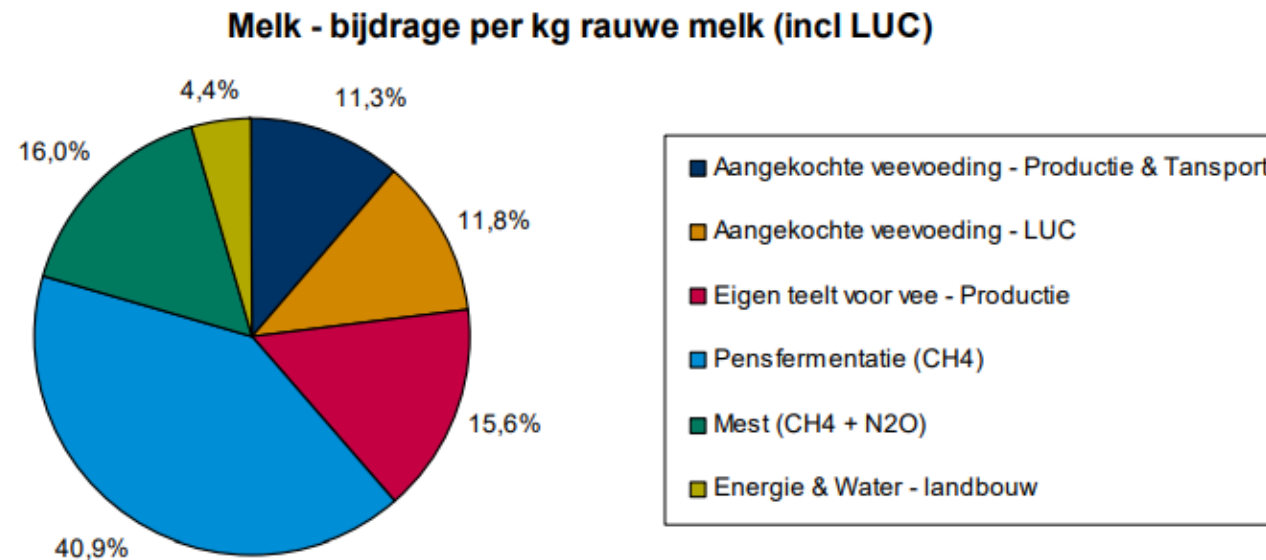
Klimaatbeleid: vaststellingen

- VEKP is beslist → reductiedoelstellingen zijn geformuleerd (-30% voor landbouw in 2030 tov 2005)
- Convenant hebben we als sector onderschreven
- Emissies tot 2021: gestegen ipv gedaald voornamelijk door stijging bij melkvee (dieraantallen + emissiefactor)
- Emissiereductie doelstelling bereiken met via enkel focus op methaan (en voedermaatregelen) is niet realistisch
  - Er zal actie moeten ondernomen worden zoniet dreigen er bijkomende maatregelen na 2024

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

- **Nood aan verruiming focus van methaan naar carbonfootprint op bedrijfsniveau**
  - methaan slechts 41% van aandeel in totale CO2 emissies op melkveebedrijf

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

- Focus op carbonfootprint: vergroten pallet aan mogelijke reductiemaatregelen, bv:
  - managementmaatregelen (beperkt jongvee aandeel, langleefbaarheid, beperkte vervanging,
  - meer circulair werken (meer eigen eiwit, optimalisering bemesting, ...)
  - aangepast krachtvoer, gebruik bijproducten
  - methaan reducerende voedermaatregelen (cf Convenant)
  - Werken op dieraantallen bv. op uitbollende bedrijven
  - ...

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

Klimrek melkvee

- Klimaatscans op bedrijfsniveau
- Eigen inspanningen op uw bedrijf in beeld brengen!

- Nood aan doorrekening in Vlaamse klimaatboekhouding
- Voorlopers 'belonen'

4.

-50E kunst-N op
gras
-16.1 ton CO₂-eq/j
-100E kunst-N op
grasklaver
-13.8 ton CO₂-eq/j

5.

1/3 gras → grasklaver
-13.0 ton CO₂-eq/j

7.

Frequentiesturing pomp
-3.9 ton CO₂-eq/j
Warmteterugwinning
-2.4 ton CO₂-eq/j
Voorkoeler
-2.3 ton CO₂-eq/j

6.

PV, 40% eigen
verbruik
-4.3 ton CO₂-eq/j

Zonneboiler
-1.4 ton CO₂-eq/j

3.

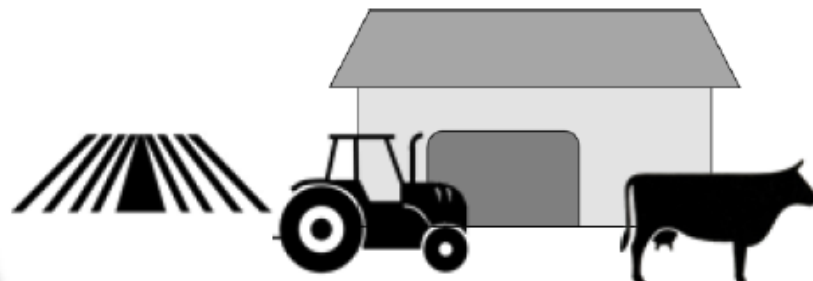

-2 mnd AFKA (24 mnd)
-11 ton CO₂-eq/j

-5% vervanging (25%)
-20.4 ton CO₂-eq/j

150 MVE
110 jongvee
26mnd AFKA
30% vervang
64ha(32/14/18)
(gras/gk/mais)
10500kg
FPCM/koe/j
1.0 CO₂-eq/kg
1542 ton CO₂-
eq/j

1.

Klimrek klimaattraject

2.

Bierdruf +
Koolzaadschroot
-49.3 t CO₂-eq/y
+ Linex
-55.5 t CO₂-eq/y
+ Nitraat
-61.7 t CO₂-eq/y
+ Koolzaadvet
-30.8 ton CO₂-eq/j
+ Bovaer
-160.3 ton CO₂-eq/j

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

- Stimulering veehouders om aan de slag te gaan met reducerende maatregelen
  - Vanuit de keten
    - Afnemers moeten rapporteren inzake duurzaamheid
    - Carbonfootprint is basis
  - Vanuit de overheid (ecoregelingen)

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

- Klimrek tool:
  - Inzetten op gebruiksvriendelijke versie tool (tegen februari 2024)
  - Toekomstig beheer vanuit de sector (MilkBE) in samenwerking met ILVO
- Klimaat/Duurzaamheidscharter zuivelindustrie (januari 2024)
  - Engagements zuivelindustrie
    - Stimulering melkveehouders
    - Uitrol klimaatscans
  - Engagements landbouworganisaties
    - vorming en sensibilisatie

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

- Stimulering veehouders vanuit de melkerijen via bv.
  - Aangepaste duurzaamheidspremies
    - Digitale duurzaamheidsmonitor vormt de basis
    - www.digimilk.be → belangrijk om 1 malig te registreren voor automatische uitwisseling gegevens via Djustconnect!!
  - Projecten rond voedermaatregelen (bv. 3-NOP)
  - Actief afnemen klimaatscans
  - ...

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

Ecoregeling vanuit de overheid

- Aanvragen via Verzamelaanvraag
- Startdatum: 1/1/2024
- Aandachtspunten controle
  - Rantsoenberekeningen tijdens het jaar (met aandeel product)
  - Facturen/leveringsbonnen + samenstelling product
  - Correcte I&R dieren
  - Lactatiedagen zijn bepalend voor betaling
  - Voor melktype dieren (of gemengd type indien MPR)

Klimaatbeleid: waar zetten we op in?

Ecoregeling vanuit de overheid

- Ondersteunende berekening 'dagen in lactatie' via DGZ
  - eerste rapport gratis opvraagbaar bij info@dgz.be
  - toekomst zelf opvraagbaar via veeportaal (vervat metheen+ projectaanvraag)

Ecoregeling voedermaatregelen

Aantal inschrijvingen

Maatregel	2022	2023
Bierdraf-koolzaadschroot	31	19
Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad	17	10
3-NOP	13	20
Koolzaadvet	6	21
Nitraat melkvee	1	1
Nitraat vleesvee	-	2
Combinatie nitraat en lijnzaad	-	1
Combinatie nitraat en koolzaadvet	-	1
Totaal	68	75

Ecoregeling bijsturing: onder voorbehoud goedkeuring EU

- Focus op volgende producten in ecoregeling
  - Melkvee
    - 3-NOP
    - Nitraat met geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad
    - Nitraat met koolzaadvet
    - Nitraat
    - Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad
  - Vleesvee
    - Nitraat
- Voorstel optrekken bedragen: voor 2024: tot 80% kostprijs (degressief)
- Bijkomende instapdatum ecoregeling 2024 (wordt bekeken)

Ecoregeling: huidige steunbedragen

- Voorstel om deze op te trekken tot max 80% van de kostprijs → nieuwe steunbedragen (2024) worden nog gecommuniceerd
- Huidige steunbedragen (2023)

Voedmaatregel	Maximaal bedrag per dier per dag (euro)
3-NOP	0,07
Koolzaadschroot in combinatie met bierdraf	0,08
Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad	0,08
Koolzaadvet	0,08
Nitraat vleesvee/melkvee	0,04
Nitraat en koolzaadvet ⁽¹⁾	0,12
Nitraat en geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad ⁽¹⁾	0,12

Reducerende maatregelen

- **Bedrijfsmanagement**
- **Genetica**
- **Voedermaatregelen**

- **Overzicht op rundveeloket**

<https://www.rundveeloket.be/CEER/maatregelen>

Reducerende maatregelen

Melkvee

- Maatregel 1: Bierdraf - Koolzaadschroot
- Maatregel 2: Dubbeldoelrunderen
- Maatregel 3: Doordachte gebruikskruisingen
- Maatregel 4: Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad
- Maatregel 5: Langleefbaarheid en vervanging
- Maatregel 6: Optimale jongvee-opfok
- Maatregel 7: Koolzaadvet
- Maatregel 8: Nitraat
- Maatregel 9: 3-NOP
- Maatregel 10: Nitraat - Koolzaadvet
- Maatregel 11: Nitraat - Geëxtrudeerd lijnzaad
- Maatregel 12: Geëxtrudeerd lijnzaad en 3-NOP
- Maatregel 13: Geëxtrudeerd lijnzaad - 150 dagen
- Maatregel 14: Geëxtrudeerd lijnzaad - Voorjaarsbeweiding

Vleesvee

- Maatregel 15: Nitraat voor vleesvee
- Maatregel 16: Slachtleeftijd bij vleesstieren

Reducerende maatregelen

3-NOP

- **Reductiepercentage:** - 26 % per dag dat het dier het rantsoen toegediend krijgt.
- **Verplichte randvoorwaarden:**
  - 355 opeenvolgende dagen aan lacterende koeien vanaf kalving
  - gemengd in het krachtvoeder of het mineraalvoeder
  - **Dosis 3-NOP wordt 1,35 gram/dier/dag (60 ppm bij DS opname 22,4 kg ipv 20 kg/dier)**

Reducerende maatregelen

Nitraat

- **Reductiepercentage:** - 10% per dag dat het dier het rantsoen toegediend krijgt
- **Verplichte randvoorwaarden:**
  - 355 opeenvolgende dagen aan lacterende koeien vanaf kalving
  - Toevoeging van 1% nitraat op het totale rantsoen uitgedrukt in droge stof
  - Het totale eiwitgehalte van het rantsoen mag niet verhogen door toevoeging (deel voedereiwit vervangen door nitraat)

Reducerende maatregelen

Geëxtrudeerd lijnzaad

- **Reductiepercentage:** - 9% per dag dat het dier het rantsoen toegediend krijgt
- **Verplichte randvoorwaarden:**
  - 200 opeenvolgende dagen aan lacterende koeien vanaf kalving
  - **Vervallen van voorwaarde rond graskuil en maiskuil (min 40% maïs, max 30% gras)**
  - Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad met aanlevering van 400 gr vet per dag per lacterende koe op droge stof basis, waarbij 200 - 250 gr alfa-linoleenzuur

Reducerende maatregelen

Combinatie nitraat + geëxtrudeerd lijnzaad

- **Reductiepercentage:** - 18,1% per dag dat het dier de combinatie toegediend krijgt en – 10% per dag dat enkel nitraat wordt toegediend
- **Verplichte randvoorwaarden**
  - voorwaarden nitraat
  - voorwaarde geëxtrudeerd lijnzaad

Reducerende maatregelen

Combinatie nitraat + koolzaadvet

- **Reductiepercentage:** - 14,5% per dag dat het dier de combinatie toegediend krijgt en – 10% per dag dat enkel nitraat wordt toegediend
- **Verplichte randvoorwaarden**
  - voorwaarden nitraat
  - Voorwaarde koolzaadvet: toevoeging van 350 g koolzaadvet per dag per lacterende koe uit koolzaadschroot, koolzaadkoek, geplette zaden of geëxtrudeerd zaad.

Conclusies

- Klimaatdoelstellingen zijn vastgelegd → o.a. focus op melkveehouderij
- Doelstelling bereiken zal grote inspanningen betekenen
- Evaluatie Convenant: 2024 wordt een belangrijk jaar → basis voor mogelijke toekomstige maatregelen
  - Belangrijk dat meer veehouders aan de slag gaan met reducerende (voeder)maatregelen

Conclusies

Voorgestelde oplossingen vanuit de sector:

- Verbreed de focus van methaan naar carbonfootprint
- Beloon 'voorlopers'
- Valoriseer de inspanningen (van individuele bedrijven) via de carbonfootprint in de klimaatboekhouding